

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 300 vrst a Din 3, večji inzerati po dogovoru. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod večinoma v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ož. ročodovca 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Rezultat londonskega posvetovanja:

Češkoslovaško republiko hočejo razkosati

Po prvih, uradno še nepotrjenih informacijah so francoski in angleški državni pristali na vse glavne zahteve Hitlerja in so pripravljene odobriti odcepitev pretežno nemških pokrajin od Češkoslovaške in njihovo priključitev Nemčiji

LONDON, 19. sept. r. Na povabilo angleške vlade sta včeraj jutraj prišla v letalno v London francoski ministri predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet, da se skupno z angleškimi državni posvetujeta o položaju, ki je nastal po berchtesgadenskem sestanku Chamberlaina in Hitlerja, ter da skušajo skupno najti izhod iz zagate, v katero je zašel češkoslovaški problem.

O čem so razpravljali v Londonu

Angleži hočejo v vsem ustreči Hitlerju in mu brez plebiscita izročiti pretežno nemški del sudetskih pokrajin

Posebni Havasov dopisnik doznava o včerajšnjih posvetovanjih naslednje podrobnosti:

Francoski in angleški ministri so se včeraj dopoldne in popoldne posvetovali nad sedem ur in pri tem se niso izčrpali vsega, kar je bilo na dnevnem redu. Zato so se po večerji pogovori nadaljevali. Chamberlain je podrobno obvestil francoske zastopnike o Hitlerjevih namelih in ob vladni sta lahko ugotovili da imata isto stališče o zahtevah sudetskih Nemcev. Kakor se zdi, so angleški državni sedaj prepričani, da bi bilo naravno, če bi sudetski Nemci proti svoji volji ostali v češkoslovaški državi. V Londonu mislijo torej na to, da naj se k Nemčiji priključi obsejne sudetske pokrajine, kjer je nemško prebivalstvo v večini. Angleški odgovorni državni so se postavili na stališče, da naj se popravi češkoslovaške meje in da se naj del prebivalstva dodeli nemški državi in sicer bi se naj to zgodilo potom direktnih pogajanj med obema vladama. Ta pogajanja pa bi se naj vodila pod kontrolo mednarodne komisije. Pač pa se naj izključi plebiscit, ker bi preopazil deloval in bi bil tudi preveč zapleten. Plebiscit bi lahko tudi povečal zahteve drugih manjšin, posebno poljskih in madžarskih.

Francoski državni se s tako rešitvijo, ki bi pomenila razkosanje Češkoslovaške, niso strinjali. Daladier in Bonnet sta z vso odločnostjo poudarjala, kako krivično bi bilo zahtevati takojšnje razkosanje Češkoslovaške, ki ji ne bi nikdo ničesar dal za njene izgube, pač pa ji odvzel njene naravne meje na obmejnih gorah.

To iskreno prepričevanje je vplivalo na angleške državne. Chamberlain je zaradi tega predlagal, da bi bilo treba novi Češkoslovaški dati mednarodna jamstva in to potem novega teritorialnega pravilnika. Naglašal je, da bi Anglija prevzela tako jamstvo vključno tradicionalni opoziciji angleških uradnih krogov, ki so

Posvetovanja angleških in francoskih državnikov so se pričela ob 10. dopoldne in so trajala s kratkim popoldanskim in večernim odmorom ves dan do globoko v noč. Francoski državni so šele jutraj ob 1. zapustili Downing Street in se vrnili na francosko poslaštvo, kjer so prenočili. Davi ob 8. sta Daladier in Bonnet s svojimi spremljevalci z letalom odpotovala nazaj v Pariz.

proti temu, da bi Anglija sprejemala kaka jamstva na evropskem kontinentu. Na ta način naj bi bila neodvisnost Češkoslovaške v bodoče zajamčena s pogodbo, ki bi bila slična locarnski pogodbi in ki bi jo podpisale sosednje države CSR, to so Nemčija, Poljska, Madžarska, Rumunija in pa še Velika Britanija, Francija in Italija. Češkoslovaška pa bi se morala odpovedati svojim pogodbam s Francijo in Sovjetsko Rusijo.

Prasko vlado bodo uradno obvestili iz Pariza in Londona o stališču angleške in francoske vlade ter ji bodo naročili, da naj brez oklevanja odgovori na ta predlog.

Chamberlain se zmeraj vztraja pri tem, da se bo v torsk ali pa najpozneje v sredini septembra v Godesbergu. Se danes bo seja angleške vlade, na kateri bo Chamberlain sporočil francosko-angleške sklepe ter zahteval soglasen sklep svojih ministrskih tovarišev.

Pred ponočnim nadaljevanjem razgovorov sta imela Daladier in Bonnet posebno konferenco s svojimi sodelavci v francoskem poslanstvu. Istovrstno so člani ožjega angleškega kabineta konferirali v Downing Streetu, pričakujoč francoske državne. Po včerajšnji sedemurni konferenci in razpravah ter posebnih konferencah kakor tudi po snojnji seji se je v političnih krogih zadrževalo, da so se pojavile velike težave. Od Daladierovega spremstva je dobil zastopnik United Pressa pozno zvečer zagotovilo, da je po dogotrajnih razpravah uspešno, da sta se angleško in francosko stališče precej zblizala. Kakor se doznava, je delalo vprašanje plebiscita na konferenci največje težave. Daladier in Bonnet sta se sklicevala na stališče češkoslovaške vlade in sta se trudila, kakor zatrjujejo, da bi našla drugo rešitev. Vse kaže, da gre angleško stališče dalje, kakor mislijo predstavniki francoske vlade, da bi bilo sprejemljivo za Prago in za francosko javnost.

Uradni komunikacije

Popoln sporazum med Francijo in Anglijo

LONDON, 19. sept. e. Konferenca je bila zaključena nekaj po polnoči. Ob pol 1. jutraj je bil izdan komunikate, v katerem pravijo, da je bilo na konferenci doseženo popolno soglasje med francoskim in angleškim stališčem. Komunikate se glasi:

Po vsestranskem razmisletju mednarodnega položaja so pred-

stavniki Anglije in Francije dosegli popoln sporazum glede politike, ki jo je treba izvajati glede izvedbe miroljubne rešitve češkoslovaškega vprašanja. Obe vladi upata, da je mogoč splošen sporazum v interesu evropskega mira.

Skupna nota Češkoslovaški s pozivom CSR, naj pristane na predlagano rešitev sudetsko-nemškega problema

London, 19. sept. e. Daladier in Bonnet sta davi ob 8. z letalom odletela v Pariz. Na vprašanje, ali bo odpotoval v Godesberg na sestanku s Hitlerjem, je Daladier kratko odgovoril: Ne! Doznava, da sta bila na snojnji konferenci izdelana dva dokumenta, od katerih bo eden izročil kancelarju Hitlerju po Chamberlainu v Godesbergu, drugi pa predstavljala neta, ki bo poslana češkoslovaški vladi in v kateri zahtevajo, da sprejme postavljene pogoje za rešitev krize.

United Press javlja iz zanesljivega vira, da izid snojnje konference v marsičem predstavlja uspeh za Hitlerja. So-

glasje s Hitlerjevimi predlogi naj bi bilo po vestih United Pressa vsebovano v naslednjih treh točkah:

1. Odcepitev tistih krajev v sudetskem področju, v katerih ima nemško prebivalstvo veliko večino.
 2. Avtonomija v drugih okrajih na področjih s mešanim prebivalstvom.
 3. Mednarodno poročilo za češkoslovaške meje.
- Največje težave na snojnji seji je predstavljal odpor nekaterih članov angleške vlade, da naj bi Anglija sprejela poročilo revidiranih češkoslovaških mej po novem načrtu.

Vsem željam Hitlerja bo ustrezno

Prvi komentarji angleških listov

London, 19. septembra. h. Današnji angleški listi se obširno bavijo s posvetovanji francoskih in angleških državnikov ter navajajo razne kombinacije, ki se kolportirajo v londonskih političnih krogih o načinu rešitve češkoslovaške krize.

»Daily Mail« piše, da se se Angleži in

Francozi sporazumeli, naj se predlaga rešitev češkoslovaškega problema na naslednji način: 1. Odstop Nemčiji popolnoma nemških pokrajin, ki meje na Nemčijo; 2. V mešanih pokrajinah naj se uvede sistem kantonalne avtonomije, pri čemer naj bi si prebivalstvo svobodno iz-

biralo obliko pokrajinske vlade in uprave. 3. Za nove meje CSR naj bi jamčile poleg sosednjih držav še Anglija, Francija in Italija. List piše, da bi bili predlogi češkoslovaške vlade pred enim mesecem še zadostovali, sedaj pa so jih dogodki prehiteli. Češkoslovaški problem je prenehal biti lokalni problem in je postal mednarodni problem, ki se mora reševati na mednarodnem področju.

»Daily Herald« piše, da odgovarja načrt, ki so ga sprejeli francoski in angleški državni, v vsem Hitlerjevemu željam. Po informacijah lista naj bi se ves problem uredil takole: 1. Za okraje, v katerih je pri zadnjih občinskih volitvah glasovalo 75 odstotkov volilcev za Henleina, se smatra, da žele priključitev k Nemčiji. 2. Nove meje naj se določijo po praktičnih vidikih, upoštevajoč pri tem ne samo geo-

grafsko lego, nego tudi gospodarske interese. 3. V pretežno nemških okrajih, kjer je glasovalo za Henleina manj kakor 50 odstotkov volilcev, naj se uvede avtonomija. 5. Mešane pokrajine naj se po možnosti izravna na ta način, da se zamenja prebivalstvo po narodnosti, da bi se na ta način dobilo čimbolj narodnostno homogene pokrajine. 6. Za narodne manjšine, ki bi ostale v okviru CSR in ki se ne bi priključile k Nemčiji, morajo prevzeti velesile jamstvo njihovih pravic. 7. To velja tudi v pogledu madžarske in poljske manjšine. 8. Za nove meje češkoslovaške republike bodo jamčile sosednje države in velesile. 9. Češkoslovaška se mora odredi svojemu zavezništvu s Francijo in Rusijo. Na ta način je po mnenju lista v polnem obsegu ustrezno vsem željam Hitlerja.

Češkoslovaški „Ne!“

Na take pogoje in predloge Češkoslovaška ne more in ne bo nikdar pristala

PRAGA, 19. sept. br. Prve vesti o londonskih sklepih francoskih in angleških državnikov, ki so prišle v Prago, so izzvale v vsej češkoslovaški javnosti veliko presenečenje. Vlni krogi glede teh predlogov niso zavzeli še nikakega stališča, ker še čakajo na avtentično poročilo, vendar pa izjavljajo, da predlogi, kakor jih navajajo angleški listi, za Češkoslovaško pod nobenim pogojem niso sprejemljivi, ker

bi to pomenilo konec državne samostojnosti in popolno razkosanje države na male avtonomne pokrajine, ki bi lahko vsak dan proglasile svojo odcepitev od skupne države in se priključile katerikoli drugi državi. Prav tako v Pragi nihče ne misli na to, da bi se Češkoslovaška odpovedala svojim zavezništvom. Na take predloge Češkoslovaška nima drugega odgovora kakor najodločnejši in kategorični: Ne!

Protest češkoslovaške vlade

CSR ne more pristati na nobeno rešitev, ki bi bila dogovorjena brez njenega sodelovanja

LONDON, 19. sept. br. Češkoslovaški poslanik v Londonu dr. Jan Masaryk je prišel sinoči ob 20. v zunanje ministrstvo ter izročil noto češkoslovaške vlade, v kateri zahteva češkoslovaška vlada, da se pritegne k posvetovanjem, ter protestira proti temu, da bi se brez

njenega sodelovanja odločalo o zadevah, ki so življenjske važnosti za češkoslovaški narod in češkoslovaško republiko. Češkoslovaška vlada izjavlja v tej noti, da ne bi mogla pristati na nobeno rešitev, ki bi bila sprejeta brez njenega sodelovanja.

Češkoslovaška hoče mir in svobodo

Predsednik vlade dr. Milan Hodža o stališču Češkoslovaške — Plebiscit nesprejemljiv

Praga, 19. sept. r. Ministrski predsednik dr. Hodža je imel včeraj popoldne govor po radiju, v katerem je orisal stališče vlade in pozval prebivalstvo, naj ohrani red in mir, da bo mogoče uspešno braniti interese domovine. Med drugim je dejal:

Vsej Evropi je znan potek naših razgovorov z Nemci. Vse svet ve, da smo po zelo težkih pogajanjih našli podlago, sprejemljivo za obe strani. Vlado so obtoževali, da je postopala preveč energično. Zavržamo te obtožbe. Storišmo samo svojo dolžnost. Dali smo dokaz o svoji dobri volji, ki gre skore do tega, da se odredimo samim sebi. Zadržali smo vstajo in to brez preganjanja. S pomočjo posebnega obsebnega stanja smo odstranili najhuje. Izjemni ukrepi, ki jih je vlada podvzela, bodo ostali v veljavi vse do tle, dokler bo to potrebno.

Vlada se zaveda dvojne odgovornosti, namreč, da je treba na eni strani ohraniti avtoriteto države, na drugi strani pa se zavedati vseh posledic, ki bi moge izhajati iz dejstva, da je sudetsko-nemško vprašanje še vedno nerešeno. Zaradi tega

se hočemo pogajati. Dejstvo, da svet ceni našo pomirljivost in v gotovih stvareh tudi našo energijo, omogoča čvrsto podlago v notranji in zunanji politiki. Češkoslovaška je izpolnila svojo nalogo.

Tudi ostale države morajo to uvideti. Odnosaji med Českoslovaki in Nemci ni treba, da izmorejo nove nemire. Plebiscit bi ne prinesel nikake rešitve. Mi vsi smo o tem prepričani. Tam, kjer je plebiscit mogoč prinese kaj dobrega, je bil že izveden. Če bi bil na Češkoslovaškem plebiscit potreben, bi se bila mirovna konferenca zanj odločila. Toda plebiscit na Češkoslovaškem je nesprejemljiv, ker bi povzročil nove probleme. Isto analogno onim, ki jih imamo sedaj. Češkoslovaška v sedanjih napačnosti želi delati za mir.

Predsednik vlade dr. Hodža je nato apeliral na vse državljane, da ohranijo mir in red, ter voljo, da branijo sebe in državo. »Tisti, ki je kriv, da se je zdaj treba toliko boriti — je končal dr. Hodža — mora računati tudi na mir. Mi hočemo mir in svobodo! Zdaj je treba močnega duha in srca. To pa mi imamo!

Italija si je že izbrala svoje mesto

Mussolinijev govor v Trstu — Italija za plebiscit

Trst, 19. sept. r. Italijanski ministri predsednik Mussolini je včeraj obiskal Trst in je imel pri tej priliki govor, v katerem je najprej razpravljal o položaju Trsta, nato pa je govoril o mednarodni politiki in stališču Italije do češkoslovaškega problema izjavil:

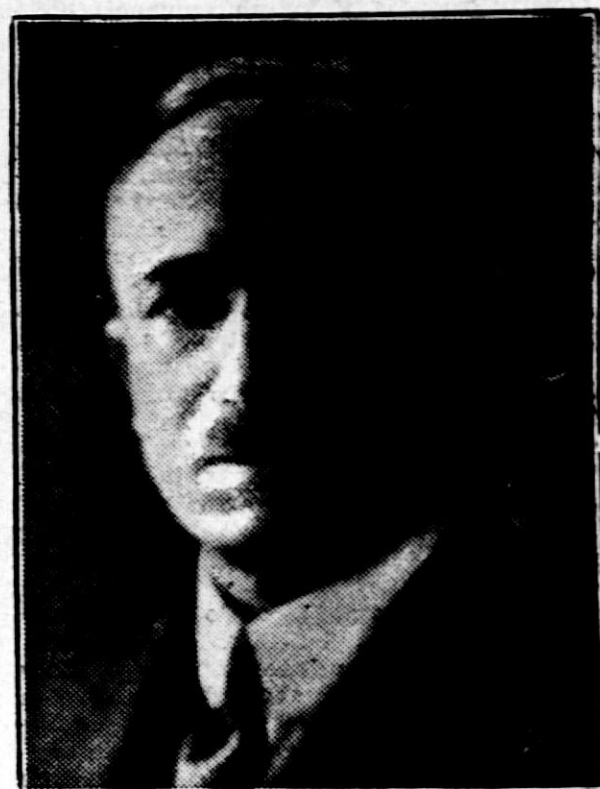
»Kar vam hočem reči, tega mi ne diktira le politika osi Rim-Berlin, ki je naša svojo utemeljitev v zgodovinskem razvoju, in tudi ne samo občutek prijateljstva do Madžarov, Poljakov in drugih narodnosti one države, ki so lahko imamo moznakna država št. 2. Kar vam hočem reči, mi narekuje vest in občutek odgovornosti, ne samo italijanska vest, temveč tudi evropska. Problemi, ki nam jih je vnela zgodovina, so se razvili do stopnje mučne komplikacije. Rešitev je samo ena, enostavna, logična in radikalna, taka, kakor jo mi našli imamo: je totalitarna.

rešitev je plebiscit. Plebiscit za vse narodnosti, ki bi jih zahtevalo, za narodnost, ki so bile prisilno vključene v one države, ki bi morale postati velika Češkoslovaška, a ne kaže danes nobene organske trdnosti.

Tre pa je hiteti, če naj se svet še izogne nemiru in komplikacijam. To mora čuti britanski ministri predsednik, ki se je podal iz Londona v Moskovo kot letski glasnik mira. Sleherna zamuda bi dovedla do usodnega trčenja. Kljub kampanji iz Moskve se ta rešitev še vrinja v srca evropskih narodov.

Šelimo, da bi se v teh poslednjih urah našla miroljubna rešitev. Če bi to ne bilo mogoče, si želimo, da bi se morebitni spopad omejil. Če pa se to ne bi zgodilo, bi se na sil proti Pragi razporedili vse svet, tedaj naj vsi vedo, da si je Italija svoje mesto že izbrala.

Dr. Edvard Beneš



predsednik češkoslovaške republike, na katerega gleda vse miroljubno prebivalstvo republike z največjim zaupanjem in prepričanju, da bo srečno pripeljal republiko iz sedanjih kritičnih časov v lepšo in mirnejšo bodočnost

Danes seja angleške in francoske vlade

PARIZ, 19. sept. br. Takoj po povratku v Pariz sta odšla ministri predsednik Daladier in Bonnet k prezidentu republike Lebrunu in ga obvestila o londonskih razgovorih. Ze danes popoldne ali najkasneje jutri dopoldne bo seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika republike. Prav tako je tudi sklicana seja angleške vlade. Na teh sejah bosta obe vladi zavzeli svoje stališče do londonskih predlogov.

Izredni ukrepi za dobo treh mesecev

Praga, 19. septembra. AA. (ČTK). Na včerajšnji seji vlade je bilo sklenjeno, da se uvedejo za dobo treh mesecev po vsej republiki izredni ukrepi. Med temi ukrepi se navaja omejitev gotovih državljanskih pravic ali popoln njihov preklit. Tiste se osebnosti, poštne tajnosti, pravice zborovanja in posvetov ter morebiti tudi omejitve svobode tiska. Pokrajinski šefi morajo podvzeti tudi druge ukrepe v duhu čl. 11 zakona o izrednih ukrepih. Ta sklep je stopil v veljavo 17. t. m.

Apel čsl. legionarjev

Praga, 19. sept. AA. (ČTK). Združenje češkoslovaških legionarjev je objavilo poziv, naslovljen na Nemce v Češkoslovaški, v katerem med drugim naglašajo, da so se češki legionarji v svetovni vojni borili za svobodo in da so iz tega boja izšli kot zmagovalci. Tudi sedaj se bodo češki legionarji borili proti vsakemu pritisku Akcija, katero je začel Henlein, je že vnaprej obsojena na neuspeh. Obrachajo se na Nemce na Češkoslovaškem, naj skupno s Českoslovaki nastopijo za ohranitev mira ne samo na Češkoslovaškem, nego v vsej Evropi.

Madžari v nemških vodah

Budimpešta, 19. septembra. AA. (Havas). Madžarska vlada je spremenila svoje dosedanje stališče do Češkoslovaške. Madžarski uradni krogi izjavljajo, da jih je k temu prisililo postopanje češkoslovaških oblasti proti Madžarom na Češkoslovaškem. Res so se začeli madžarski vladni krogi na viden način približevati skrajni nacionalistični desnici in nacionalističnim strujam. S tem v zvezi je poslala madžarska vlada protest Češkoslovaški zaradi vojaških ukrepov na madžarski meji. Madžarski časopisi, ki so očitno pod vplivom vlade v Budimpešti, pišejo čedalje bolj ostro o Češkoslovaški ter se pritožujejo vedno huje nad preganjanjem Madžarov onstran meje. Prav tako je značilno, da je očitno dovolila objavo proglašanja revizijske lige, ki je plan v zelo agresivnem duhu.

Borzna poročila.

OURIH, 19. septembra. Beograd 10. — Pariz 11.94, London 21.2875, New York 443.76, Bruselj 74.90, Milan 23.325, Amsterdam 233.60, Berlin 177.70, Praga 16.226, Varšava 83.10, Bukarešta 2.25, Moskva — 587, tiskovna enotica 84

